

Vergaderjaar 2022–2023

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 3718

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2023

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 2 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche: Richtlijn en mededeling ter bestrijding van corruptie binnen de EU (Kamerstuk 22 112, nr. 3717)

Fiche: Aanbeveling inzake de bestrijding van online piraterij van live (sport)evenementen

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

Fiche: Aanbeveling inzake de bestrijding van online piraterij van live (sport)evenementen

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
AANBEVELING VAN DE COMMISSIE over de bestrijding van onlinepiraterij van sport- en andere live-evenementen
- b) *Datum ontvangst*
4 mei 2023
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM (2023) 2853
- d) *EUR-Lex*
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=PI_COM:C\(2023\)2853](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=PI_COM:C(2023)2853)
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie*
Niet opgesteld
- f) *Behandelingstraject Raad*
Raad voor Concurrentievermogen
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Justitie en Veiligheid

2. Essentie voorstel

Op 4 mei 2023 heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een aanbeveling gepubliceerd om commerciële onlinepiraterij van sport- en andere live-evenementen te bestrijden. Commerciële onlinepiraterij van sport- en andere live-evenementen betreft het online doorgeven van sport- en andere live-evenementen zonder dat daarvoor de benodigde toestemming is verkregen. Dit berokkent uitvoerende kunstenaars, organisatoren van live- en sportevenementen en omroeporganisaties schade.

De voorliggende aanbeveling geeft invulling aan de in mei 2021 aangenomen resolutie van het Europees Parlement (hierna: EP) over de uitdagingen van de organisatoren van sport- en andere live-evenementen in een digitale omgeving.¹ De Commissie heeft bij de voorbereiding van de aanbeveling belanghebbenden geraadpleegd tijdens een bijeenkomst in februari 2023 met vertegenwoordigers van omroeporganisaties, organisaties van sportrechten, liveoptredens en online-tussenpersonen en nationale autoriteiten. De Commissie heeft verder overleg gepleegd met de lidstaten in het kader van het Contactcomité auteursrecht. De aanbeveling bouwt voort op het Actieplan 2020 inzake intellectueel eigendom.²

In de voorliggende aanbeveling beschrijft de Commissie drie manieren om online piraterij te bestrijden. Allereerst een snellere behandeling van meldingen dat sport- en andere live-evenementen zonder de benodigde toestemmingen worden doorgegeven. De zogenoemde *notice and takedown* procedure is een veelgebruikte procedure waarbij rechthebbenden bij aanbieders van tussenhandeldiensten kunnen melden dat sport- en andere live-evenementen illegaal worden doorgegeven. De aanbieder van een tussenhandeldienst moet na een dergelijke melding de content verwijderen of de toegang ertoe blokkeren. De aanbeveling nodigt de lidstaten uit tot een snellere behandeling van *notice and takedown* procedures, voortbouwend op de digitaal dienstenverordening (hierna:

¹ P9_TA(2021)0236.

² Mededeling Het innovatiepotentieel van de EU optimaal benutten. Een actieplan inzake intellectuele eigendom om het herstel en de veerkracht van de EU te ondersteunen van 25 november 2020, COM(2020) 760.

DSA). Uiteraard dient daarbij met alle betrokken, op grondrechten terug te voeren, belangen rekening te worden gehouden.

Ten tweede spoort de Commissie lidstaten aan om gebruik te maken van dynamische rechterlijke bevelen op basis van de rechtsmiddelen in de handhavingsrichtlijn³. Op grond van het geldende recht kan worden opgetreden tegen sites die illegaal live-content uitzenden. De aanbeveling moedigt de lidstaten aan om het ook juridisch mogelijk te maken om op te treden tegen inbreukmakende *mirrorsites*. Een *mirror* site is een kopie van de in casu inbreukmakende site. Op deze manier zou een door de rechter toegewezen bevel om een inbreukmakende site te blokkeren of te verwijderen, ook direct van toepassing zijn op de actieve *mirrorsites*. Hiervoor is dan geen afzonderlijk rechtelijk bevel tot verwijdering of blokkering benodigd.

Ten derde stelt de Commissie voor om legaal aanbod bij gebruikers van dergelijke streams te bevorderen. De lidstaten worden aangemoedigd om gebruikers bewuster te maken van het aanbod van live uitgezonden sport- en andere evenementen. De lidstaten worden ook verzocht gebruikers die toegang proberen te krijgen tot diensten die ongeoorloofde doorgifte van live uitgezonden sport- en andere evenementen aanbieden en op grond van een bevel zijn geblokkeerd, te informeren over de redenen voor de blokkering en hen informatie te verstrekken over het legale aanbod dat beschikbaar is.

Verder wordt de versterking van de samenwerking tussen alle betrokken belanghebbenden door de uitwisseling van informatie en beste praktijken gepropageerd. Het Europees Waarnemingscentrum voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten gaat onderzoeken welke mogelijke effecten de aanbeveling heeft. De Commissie zal op basis daarvan beslissen of aanvullende wetgevende maatregelen op EU-niveau nodig zijn.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Nederland zet in op de bestrijding van illegale doorgifte van sport- en andere live-evenementen. De handhaving van het auteursrecht en de naburige rechten is primair een privaatrechtelijke aangelegenheid. Het strafrecht dient als ultimum remedium. Rechthebbenden en aanbieders van tussenhandeldiensten hebben al goed functionerende *notice and take down* procedures opgezet. Daarnaast hebben rechthebbenden en nagenoeg alle internetserviceproviders in november 2021, onder begeleiding van de Rijksoverheid, een convenant gesloten. In dit convenant wordt geregeld dat een rechter na een door de Stichting Brein⁴ geïnitieerde en op tegenspraak gevoerde procedure heeft geoordeeld dat een bij het convenant aangesloten internet provider is gehouden tot het blokkeren van (een) website(s) die inbreuk maakt op het auteursrecht en/of de naburige rechten, alle andere bij het convenant aangesloten *internet access providers* daaraan op grond van het convenant eveneens gevolg zullen geven (hoewel zij dus niet in de procedure betrokken waren).⁵

³ Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, PbEU 2004, L195/16.

⁴ Stichting BREIN onderzoek en bestrijdt grootschalige auteursrechtinbreuk en-misbruik van muziek, films, series, boeken, geschriften, beeld en games.

⁵ Kamerstuk 29 838, nr. 104.

Verder bestaan er al rechtsmiddelen om online piraterij te bestrijden. Op grond van de omzetting van de handhavingsrichtlijn kunnen rechthebbenden na rechterlijke tussenkomst dynamische verbodsmaatregelen verkrijgen, waarbij tussenhandeldiensten op het internet worden gelast de toegang tot ongeoorloofde inhoud te blokkeren of deze te verwijderen. Deze verbodsmaatregel, op vordering van eiser, geldt dan ook voor eigenaren van *mirror sites*. Nederlandse rechters passen in dit verband onder andere het arrest UPC Telekabel Wien van het Europese Hof van Justitie toe.⁶

Tot slot heeft het kabinet in het BNC-fiche over het Actieplan inzake intellectuele eigendom aangegeven dat doeltreffende handhaving een onderdeel vormt van een goed functionerend stelsel voor intellectuele eigendomsrechten en dat in het kader hiervan doeltreffende, maar zeker ook evenredige, maatregelen tegen illegale (online) activiteiten nodig zijn. Juist samenwerking tussen alle betrokken spelers (rechthebbenden, leveranciers, diverse groepen tussenliggende partijen en openbare handhavingsinstanties) wordt gesteund.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet verwelkomt deze aanbeveling die ertoe strekt online piraterij van sport- en andere live-evenementen te bestrijden. De aanbeveling sluit grotendeels aan bij staand goeddeels Europeesrechtelijk gegrondvest beleid. Dit geldt ook voor de snellere behandeling van meldingen dat sport- en andere live-evenementen zonder de benodigde toestemmingen worden doorgegeven. De DSA stroomlijnt de verwerking van kennisgevingen aan aanbieders van hostingdiensten in geval van illegale inhoud. Uitvoeringswetgeving van de DSA is momenteel in voorbereiding. In het kader van de uitvoering van de DSA zullen tussenhandeldiensten in samenwerking met alle betrokken stakeholders moeten bezien of daarbij ook aan de inhoud en strekking van de aanbeveling gevolg kan worden gegeven, met name waar het gaat om de snelle behandeling van meldingen en het ontwikkelen en gebruiken van technische oplossingen om de verwerking van meldingen te vergemakkelijken.⁷ Een en ander uiteraard met inachtneming van alle betrokken, op grondrechten terug te voeren belangen, zoals de vrijheid van meningsuiting en informatie.

Daarnaast is het eerder genoemde convenant een treffend voorbeeld van de door de aanbeveling gepropageerde samenwerking tussen alle betrokken stakeholders bij de bestrijding van online piraterij die ook bij sport- en andere live-evenementen zou kunnen worden toegepast. De aanbeveling leidt er verder niet toe dat de handhaving van het auteursrecht en/of naburige rechten aan (een orgaan van) de Staat wordt opgedragen. Het beginsel dat de uitoefening en handhaving van het auteursrecht en/of naburige rechten het prerogatief is van rechthebbenden, blijft daarmee behouden.

Ten tweede spoort de Commissie de lidstaten aan om gebruik te maken van dynamische rechterlijke bevelen. Met betrekking tot het verkrijgen van dynamische verbodsmaatregelen sluit de Nederlandse praktijk aan op de aanbeveling. Ditzelfde geldt voor de promotie van legaal materiaal.

⁶ HvJEU 27 maart 2014, zaak C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192.

⁷ Met name bij de uitvoering van artikel 16 en 23 van de Verordening.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De Commissie heeft de aanbeveling gepresenteerd in de Raadswerkgroep Auteursrecht en het Contactcomité Auteursrecht in de Digitale eenge-maakte markt. Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk welke standpunten het EP en andere lidstaten zullen innemen ten opzichte van de aanbeveling.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. De aanbeveling ziet op de interne markt. Op dit terrein is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, tweede lid, onder a, VWEU). Op grond van artikel 292 VWEU is de Commissie bevoegd om aanbevelingen vast te stellen op de gebieden waarop de EU bevoegd is. De Commissie is dus bevoegd om deze aanbeveling uit te vaardigen.

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. De aanbeveling heeft tot doel de bescherming van uitvoerende kunstenaars, organisatoren van live- en sportevenementen en omroeporganisaties tegen commerciële online piraterij van online evenementen. Gezien de grensoverschrijdende en digitale aard van commerciële online piraterij van dergelijke online evenementen, kan dit onvoldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden bestreden, waardoor er een EU-aanpak nodig is.

c) Proportionaliteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het kabinet acht de aanbevelingen geschikt om het gewenste doel, namelijk het beschermen van uitvoerende kunstenaars, organisatoren van live- en sportevenementen en omroeporganisaties tegen commerciële online piraterij van live evenementen, te bereiken. De Commissie benadrukt het belang van bescherming op nationaal niveau en de aanbeveling dient vooral ter ondersteuning van het nationaal beleid. De Commissie laat daarbij voldoende ruimte aan de lidstaten voor eigen invulling en gaat niet verder dan noodzakelijk om het doel te bereiken, doordat het enkel vrijwillige aanbevelingen betreft. Ook de informatiedeling van lidstaten met de Commissie met betrekking tot het bereiken van de doelstellingen is geschikt om het doel te bereiken en gaat niet verder dan noodzakelijk om online piraterij van online evenementen te bestrijden, omdat lidstaten slechts worden aangemoedigd de Commissie op de hoogte te houden. Deze aanbeveling gaat daarmee niet verder dan noodzakelijk, qua controle, noch qua ruimte om nationaal beleid te vormen.

d) Financiële gevolgen

Er zijn nagenoeg geen gevolgen voor de Rijksbegroting voorzien uit de navolging van deze aanbevelingen. Het kabinet is van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de

jaarbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

De aanbeveling heeft geen effect op regeldruk en concurrentiekracht. De aanbeveling heeft evenmin gevolgen voor geopolitieke aspecten.